

6.1.1. Inleiding

Het tabaksgebruik is een van de voornaamste risicofactoren voor longkanker, ischemische hartziekten en chronische ademhalingsaandoeningen (1). Men schat dat er in Europa niet minder dan 1,4 miljoen overlijdens in 1995 zijn geweest die toe te schrijven zijn aan het tabaksgebruik (2).

Het W.G.O. heeft dus als één van de gezondheidsdoelstellingen voor iedereen in het jaar 2000 als doel gesteld het tabaksgebruik significant te verminderen. Het is juist dat deze laatste in de 30 laatste jaren gunstig is geëvolueerd in Europa, maar de recente statistieken hebben toch aangetoond dat het percentage rokers bij de vrouwen en de jongeren aan het stijgen is, en dat bovendien belangrijke verschillen volgens de socio-economische milieu's blijven bestaan.

Het W.G.O. heeft essentiële indicatoren ontwikkeld, die toelaten interventieprogramma's te plannen en de resultaten ervan te evalueren, en die de mogelijkheid bieden vergelijkingen tussen de verschillende landen te maken (3).

De eerste aangewende bron om de vragen over alcoholgebruik van deze Gezondheidsenquête te ontwikkelen is een eenvoudig instrument van 5 vragen, die worden voorgesteld door het W.G.O. om de essentiële indicatoren te valoriseren. Zoals in de CBS-enquête zijn de vragen ook gesteld geweest over het sigaren- en pijptabaksgebruik. Tenslotte werden vragen toegevoegd over de redenen om te stoppen of pogen te stoppen met tabaksgebruik.

De vragen inzake tabaksgebruik zijn enkel gesteld geweest aan personen van 15 jaar en ouder en werden opgenomen in het schriftelijke deel van de vragenlijst.

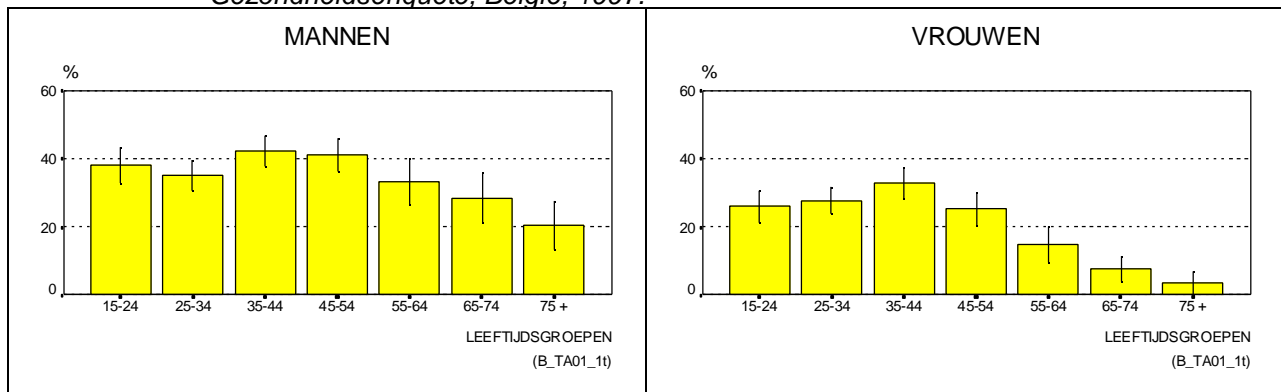
6.1.2. België

6.1.2.1. Profiel van tabaksgebruik (TA01_1)

In België zijn er momenteel 30% rokers, ofwel 26% dagelijkse rokers en 5% gelegheidsrokers. De mannen roken vaker (37%) dan de vrouwen (24%): dit verschil wordt bevestigd voor alle leeftijden.

29% van de jongeren van 15 tot 19 jaar (33% bij de jongens en 26% bij de meisjes) is reeds roker: 22% is regelmatig roker (jongens: 23%, meisjes: 20%) en 7% is gelegheidsroker (jongens: 10%, meisjes: 6%). Het percentage rokers stijgt regelmatig tot de leeftijdsgroep 35-44 jaar (38%) om vervolgens te verminderen tot 10% bij de personen van 75 jaar en ouder.

Figuur 6.1.1 : Proportie van de mannen en de vrouwen die roken in functie van de leeftijd, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Verschillen in functie van individuele karakteristieken

De minst belangrijke proportie rokers bevindt zich onder de personen met een onderwijsniveau van hoger onderwijs (26%), vergeleken met de andere groepen (30-35%). Na standaardisatie voor de leeftijd en het geslacht, blijft dit verschil bestaan (Tabel 6.1.1). Anderzijds stijgt de proportie gelegheidsrokers, in het geheel van rokers, met het onderwijsniveau. Een dergelijke relatie wordt waargenomen betreffende het inkomen van het huishouden: 23% van de personen met een equivalent inkomen van 60.000BF en meer rookt dagelijks of bij gelegenheid tegenover 31 à 33% in de andere categorieën.

De personen die hun gezondheid als zeer slecht tot redelijk aanvoelen roken talrijker dan de anderen. De Tabel 6.1.1 toont het verschil tussen de voor de leeftijd en het geslacht gestandaardiseerde percentages.

Tabel 6.1.1 *Proportie van rokers, gestandaardiseerd per leeftijd en per geslacht, Gezondheidsenquête, België, 1997.*

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	35.7	(33.6-37.9)
	Vrouw	22.2	(20.4-23.9)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	30.7	(23.5-37.9)
	Lager	34.4	(29.9-39.0)
	Lager secundair	34.7	(31.3-38.1)
	Hoger secundair	30.7	(28.1-33.3)
	Hoger	24.2	(21.7-26.6)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	30.5	(25.8-35.2)
	20.000-30.000	32.6	(29.5-35.8)
	30.000-40.000	32.0	(29.2-34.9)
	40.000-60.000	28.3	(25.8-30.8)
	>60.000	21.2	(17.7-24.7)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	27.3	(25.7-28.9)
	Zeer slecht tot redelijk	36.0	(32.5-39.4)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	27.4	(25.4-29.3)
	Brussels Gewest	32.1	(29.6-34.5)
	Waals Gewest	31.1	(28.8-33.3)

Het percentage rokers ligt hoger in het Brusselse Gewest (33%) en in het Waalse Gewest (32%) dan in het Vlaamse Gewest (29%). Deze verschillen zijn weinig opvallend. Na standaardisatie voor de leeftijd en het geslacht, blijft het verschil niettemin bestaan tussen het Brusselse en het Vlaamse Gewest.

Tabel 6.1.2 *Proportie van de bevolking in functie van het tabaksgebruik, per provincie van verblijf, Gezondheidsenquête, België, 1997.*

VERBLIJFPLAATS (provincie)	CONSUMPTIE VAN TABAK			Totaal
	Dagelijkse roker	Occasionele roker	Niet-roker	N
	%	%	%	
Antwerpen	26.5	4.0	69.5	772
Vlaams-Brabant	21.3	5.5	73.2	501
West-Vlaanderen	23.7	5.0	71.3	602
Oost-Vlaanderen	21.6	5.1	73.3	666
Limburg	27.5	4.8	67.7	375
Brussel	27.0	5.9	67.1	2400
Waals-Brabant	28.1	6.1	65.8	277
Henegouwen	26.4	3.7	69.8	1032
Luik	29.3	4.2	66.6	991
Luxemburg	23.5	7.0	69.5	236
Namen	27.9	6.8	65.3	375
België	25.5	4.8	69.7	8227

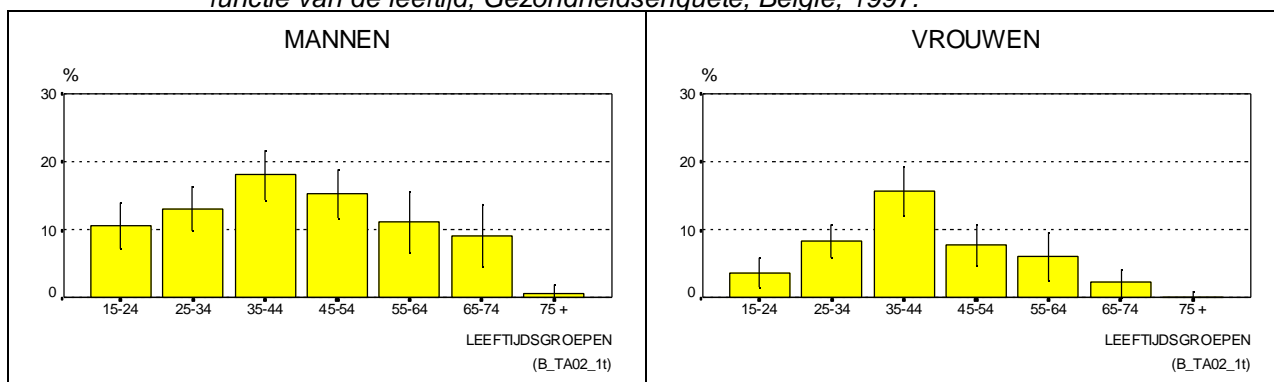
Personen van 15 jaar en ouder

6.1.2.2. Types van tabaksgebruik (TA02_1)

In België zijn er 10% zware rokers (20 sigaretten of meer per dag), 14% regelmatige, matige rokers (minder dan 20 sigaretten), 1% regelmatige rokers van sigaren of pijp, waar de 5% gelegenhedrokers worden aan toegevoegd.

Men bemerkt meer zware rokers bij de mannen (13%) dan bij de vrouwen (8%). Deze waarneming wordt bevestigd voor alle leeftijden. In de leeftijdsgroep 15-19 jaar is de proportie gelegenhedrokers hoger (8%), maar er zijn reeds 4% zware rokers (8% van de jongens en 1% van de meisjes). Het percentage zware rokers stijgt regelmatig tot de leeftijdsgroep 35-44 jaar (17%): het is de leeftijdscategorie die de belangrijkste proportie zware rokers heeft.

Figuur 6.1.2 : Proportie van de mannen en de vrouwen die 20 sigaretten of meer per dag roken, in functie van de leeftijd, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Verschillen in functie van individuele karakteristieken

De proportie zware rokers onder de gediplomeerden van het hoger onderwijs, alsook bij de hogere equivalente inkomens (meer dan 60.000BF), is het laagst (7%). Na standaardisatie voor de leeftijd en het geslacht, bemerkt men een tendens tussen het percentage zware rokers en het onderwijsniveau of het equivalent inkomen van het huishouden (Tabel 6.1.3). Het is in de groep van de hoogste equivalente inkomens, dat men de belangrijkste proportie pijp- of sigarenrokers (2%) vindt.

Tabel 6.1.3 Proportie van zware rokers, gestandaardiseerd per leeftijd en per geslacht, Gezondheidsenquête, België, 1997.

		PROPORTIE (%)	95% B. I.
GESLACHT	Man	12.3	(10.9-13.7)
	Vrouw	7.3	(6.2- 8.4)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	12.4	(7.2-17.7)
	Lager	16.2	(12.6-19.8)
	Lager secundair	14.1	(11.5-16.6)
	Hoger secundair	9.9	(8.2-11.6)
	Hoger	6.4	(5.0- 7.8)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	10.6	(7.4-13.8)
	20.000-30.000	13.2	(10.8-15.5)
	30.000-40.000	10.8	(8.9-12.7)
	40.000-60.000	9.2	(7.6-10.9)
	>60.000	6.2	(4.2- 8.3)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	8.6	(7.6- 9.6)
	Zeer slecht tot redelijk	14.0	(11.4-16.5)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	8.8	(7.5-10.0)
	Brussels Gewest	11.3	(9.8-12.9)
	Waals Gewest	11.4	(9.9-12.9)

Er zijn meer zware rokers onder de personen die zich slecht tot redelijk gezond voelen (13%) tegenover 10% onder de personen die zich goed tot zeer goed gezond voelen.

De proportie van matige rokers is volledig vergelijkbaar in de 3 gewesten, maar het percentage zware rokers (20 sigaretten of meer) is licht hoger in Wallonië en in het Brusselse Gewest (12%) dan in het Vlaamse Gewest (9%).

Tabel 6.1.4 Categorieën van rokers, per provincie van verblijf, Gezondheidsenquête, België, 1997.

VERBLIJFPLAATS (provincie)	SOORT ROKERS					Totaal
	>=20cig. /d.	<20cig. /d.	Pijp/ sigaar	Occasion. roker	Niet- roker	N
	%	%	%	%	%	
Antwerpen	12.1	13.8	.6	4.0	69.5	772
Vlaams-Brabant	6.5	13.9	1.0	5.5	73.2	501
West-Vlaanderen	7.5	14.4	1.8	5.0	71.3	601
Oost-Vlaanderen	7.6	12.6	1.3	5.1	73.3	666
Limburg	13.8	12.8	1.0	4.8	67.7	375
Brussel	11.7	13.9	1.3	5.9	67.2	2398
Waals-Brabant	9.3	17.7	1.2	6.1	65.8	277
Henegouwen	10.6	13.5	2.3	3.7	69.8	1032
Luik	15.2	12.6	1.4	4.2	66.7	989
Luxemburg	7.7	13.1	2.7	7.0	69.5	236
Namen	13.2	13.7	1.0	6.8	65.3	375
België	10.5	13.6	1.4	4.8	69.7	8222

Personen van 15 jaar en ouder

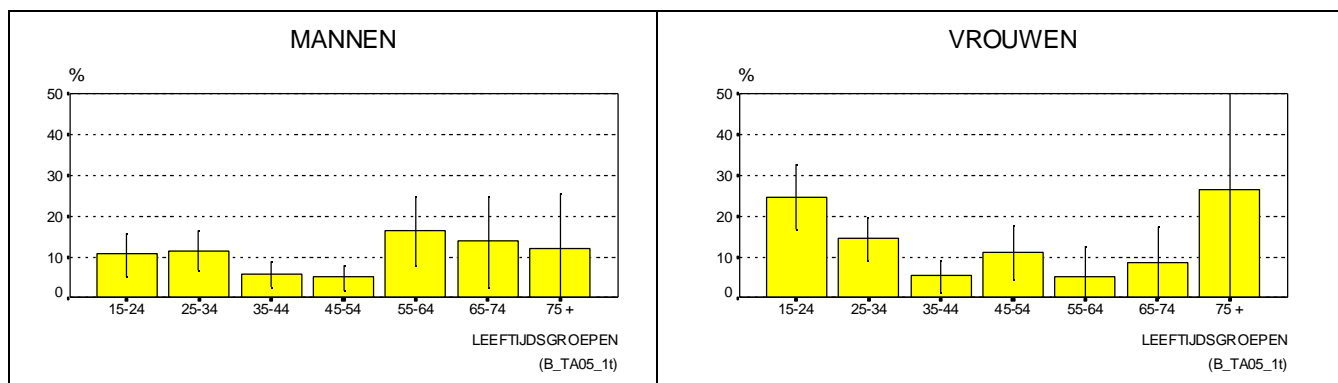
6.1.2.3. Evolutie van het tabaksgebruik onder de rokers tijdens de 2 laatste jaren (TA05_1, TA05_2)

Deze indicatoren geven de veranderingen aan van het tabaksgebruik in de loop van de 2 laatste jaren door de rokers, inbegrepen diegenen die momenteel niet meer roken, en net gestopt zijn in de loop van deze 2 laatste jaren. In feite is aan alle niet-rokers gevraagd geweest, indien zij vroeger hebben gerookt, dagelijks of bij gelegenheid, en indien ze minder of meer dan 2 jaar geleden gestopt zijn met roken. De personen die begonnen zijn met roken tijdens deze periode, werden ook in aanmerking genomen: zij werden bij de rokers die hun gebruik hebben verhoogd gevoegd. Deze indicatoren geven zo een mooi beeld van het gedrag van alle personen die ooit roker zijn geweest in de loop van de 2 laatste jaren.

Wij hebben onze aandacht gericht op de groep rokers die in de loop van de twee laatste jaren gestopt zijn met roken (door het W.G.O. voorgestelde indicator). Tabellen die de evolutie van het gebruik van dagelijkse en gelegenhedsrokers in detail weergeven, bevinden zich op het einde van de module. De proporties zijn berekend in vergelijking met het geheel van de bevolking, behalve wanneer anders vermeld.

In België is 5% van de bevolking in de loop van de 2 laatste jaren gestopt met roken, wat 11% vertegenwoordigt van diegenen die 2 jaar geleden rookten; 28% van de rokers heeft zijn gebruik vermindert, 41% rookt dezelfde hoeveelheid en 20% heeft zijn tabaksgebruik verhoogd.

Figuur 6.1.3 : Proportie van de rokende mannen en de vrouwen die gestopt zijn met roken in de loop van de 2 laatste jaren, in functie van de leeftijd, Gezondheidsenquête, België, 1997.

De jongeren van 15 tot 24 jaar zijn de groep waarin het tabaksgebruik het minst stabiel is (10%). Enerzijds zien we daar de grootste proportie van personen die hun gebruik hebben verhoogd (inclusief de nieuwe rokers) wat 14% is; anderzijds is het ook in deze groep dat we de grootste proportie van personen zien die gestopt is (7%), maar het gaat voor 2/3 om ex-gelegenheidsrokers. Ongeveer de helft van de rokers van 55 jaar en ouder is gestopt (respectievelijk ongeveer 35 en 15% van de rokers): de meerderheid was regelmatig roker.

Verschillen in functie van individuele karakteristieken

Het onderwijsniveau en het inkomen zijn niet determinerend in de wijziging van rookgewoonten: in het algemeen ziet men dat meer rokers onder hen met een hoger onderwijsniveau zijn gestopt met roken en minder onder hen zijn gebruik heeft verhoogd.

Tabel 6.1.5 : Proportie van rokers die gestopt zijn met roken onder de personen die gerookt hebben in de loop van de 2 laatste jaren, gestandaardiseerd per leeftijd en per geslacht, gezondheidsenquête, België, 1997.

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	10.3	(7.8-12.8)
	Vrouw	13.0	(9.5-16.5)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	11.3	(5.4-17.3)
	Lager	10.5	(5.3-15.7)
	Lager secundair	8.8	(5.3-12.3)
	Hoger secundair	9.5	(6.6-12.4)
	Hoger	12.1	(8.9-15.4)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	11.1	(6.2-16.1)
	20.000-30.000	12.5	(8.4-16.5)
	30.000-40.000	9.5	(6.4-12.7)
	40.000-60.000	10.0	(7.2-12.7)
	>60.000	15.8	(10.4-21.2)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	11.3	(9.1-13.5)
	Zeer slecht tot redelijk	9.5	(6.0-13.1)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	12.5	(9.3-15.7)
	Brussels Gewest	12.4	(9.1-15.6)
	Waals Gewest	9.1	(6.6-11.6)

Er is geen belangrijke relatie tussen de gezondheidsbeleving van de persoon en de wijziging van de rookgewoonten. Een belangrijkere proportie van rokers die zich slecht tot redelijk gezond voelen roken minder, 34% voor 26% van de rokers die zich goed tot zeer goed gezond voelen: omgekeerd is 12% van diegenen die zich goed tot zeer goed gezond voelen gestopt met roken tegenover 9% van diegenen die zich slecht tot redelijk gezond voelen

Na standaardisatie voor de leeftijd en het geslacht, bestaat er geen verschil tussen het Vlaamse en het Brusselse Gewest wat betreft het stoppen of de vermindering van het tabaksgebruik (Tabel 6.1.5)

Tabel 6.1.6 *Evolutie van het tabaksgebruik tijdens de 2 laatste jaren, per provincie van verblijf, Gezondheidsenquête, België, 1997.*

VERBLIJFPLAATS (provincie)	WIJZIGINGEN IN ROOKGEDRAG GEDURENDE 2 GELEDEN JAAREN					Totaal N
	Gestopt	Vermind erdt	Stable	Vermeer derdt	Niet- roker	
	%	%	%	%	%	
Antwerpen	4.6	11.6	18.4	8.6	56.8	587
Vlaams-Brabant	1.5	11.7	16.6	5.3	64.9	385
West-Vlaanderen	7.2	10.9	16.4	8.8	56.7	471
Oost-Vlaanderen	5.5	12.2	13.7	7.2	61.4	533
Limburg	5.1	11.1	23.7	6.3	53.8	287
Brussel	5.3	14.1	17.1	9.0	54.5	1841
Waals-Brabant	1.1	14.4	16.2	13.1	55.2	211
Henegouwen	4.1	11.8	16.6	9.6	57.8	807
Luik	4.6	11.9	20.4	8.8	54.2	772
Luxemburg	6.7	11.6	15.0	9.8	56.9	193
Namen	3.5	12.8	19.4	9.8	54.5	301
België	4.7	12.0	17.5	8.3	57.5	6388

Personen van 15 jaar en ouder

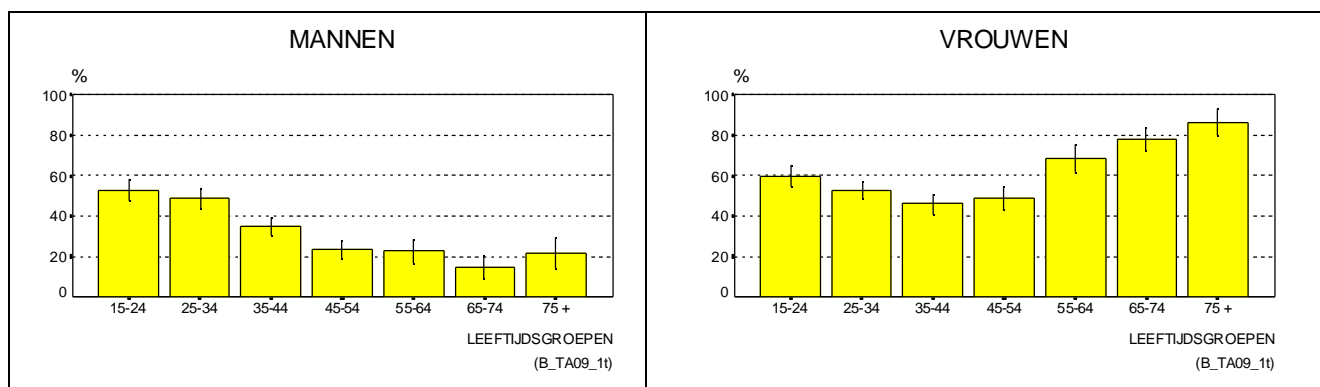
6.1.2.4. Categorieën van niet-rokers (TA09_1)

In vergelijking met het geheel van de bevolking heeft 46% nooit gerookt: 58% van de vrouwen en 35% van de mannen. Het percentage personen die nooit hebben gerookt heeft een verschillende distributie volgens het geslacht. Bij de mannen vermindert de proportie met de leeftijd. Onder de jongeren van 15-24 jaar heeft 56% in feite nooit gerookt (vergelijkbaar tussen de 15-19 en de 20-24-jarigen). Men ziet een significant hogere proportie vrouwen die nooit gerookt hebben bij de vrouwen van 55 jaar of meer (Figuur 6.1.4).

Onder de niet-rokers in België (vertegenwoordigd in deze enquête door 5.651 individus van 15 jaar en ouder), heeft 67% nooit gerookt, is 18% ex dagelijkse rokers die zijn gestopt sinds 2 jaar, 4% ex dagelijkse rokers die sinds minstens 2 jaar zijn gestopt en 2% de ex-gelegenheidsrokers die zijn gestopt sinds minder dan 2 jaar.

Figuur 6.1.4 : Proportie van de mannen en de vrouwen die nooit gerookt hebben, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Onder de niet-rokers ziet men meer personen die nooit hebben gerookt bij de vrouwen (76%) dan bij de mannen (56%). Er zijn duidelijk meer ex dagelijkse rokers die zijn gestopt sinds meer dan 2 jaar bij de mannen (28%) dan bij de vrouwen (10%). Ongeveer de helft van de mannen die niet roken, is in feite ex-roker

Tabel 6.1.7 Proportie van de personen die nooit hebben gerookt, gestandaardiseerd per leeftijd en per geslacht, Gezondheidsenquête, België, 1997.

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	33.5	(31.4-35.5)
	Vrouw	59.6	(57.5-61.7)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	52.1	(44.6-59.6)
	Lager	44.8	(40.1-49.5)
	Lager secundair	43.3	(39.9-46.7)
	Hoger secundair	44.4	(41.8-47.0)
	Hoger	49.7	(46.9-52.5)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	46.2	(41.2-51.3)
	20.000-30.000	42.8	(39.7-45.9)
	30.000-40.000	43.0	(40.1-45.9)
	40.000-60.000	48.2	(45.5-50.8)
	>60.000	50.6	(46.3-54.9)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	48.0	(46.2-49.7)
	Zeer slecht tot redelijk	39.3	(36.0-42.7)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	47.4	(45.3-49.5)
	Brussels Gewest	44.6	(41.9-47.2)
	Waals Gewest	45.6	(43.2-47.9)

Verschillen in functie van individuele karakteristieken

Onder de niet-rokers die nooit hebben gerookt, ziet men geen verschil noch in functie van het onderwijs, noch in functie van het equivalent inkomen.

Onder de personen die zich goed tot zeer goed gezond voelen zijn er meer personen die nooit hebben gerookt (48%) dan bij de personen die een slechte of redelijke gezondheid aangeven (42%). Dit verschil wordt bevestigd na standaardisatie per leeftijd en per geslacht.

Het percentage van de bevolking die nooit heeft gerookt is homogeen in België.

Tabel 6.1.8 Categorieën van niet-rokers, per provincie van verblijf, Gezondheidsenquête, België, 1997.

VERBLIJFPLAATS (provincie)	SOORT NIET-ROKERS					Roker	Totaal N
	Nooit rookt	Dagel. stop >2jaar	Occas. stop >2jaar	Dagel. stop <2jaar	Occas. stop <2jaar		
	%	%	%	%	%		
Antwerpen	45.1	14.4	5.9	2.2	1.5	31.0	761
Vlaams-Brabant	52.7	11.7	7.2	.5	.8	27.2	493
West-Vlaanderen	46.0	12.5	6.4	4.5	1.3	29.3	595
Oost-Vlaanderen	48.7	11.1	8.9	3.4	1.0	26.9	661
Limburg	42.6	17.4	3.5	2.4	1.6	32.5	372
Brussel	45.3	9.8	6.6	3.2	1.3	33.8	2326
Waals-Brabant	44.9	13.7	5.0	.2	.7	35.4	267
Henegouwen	46.2	12.7	7.0	2.6	.7	30.8	1015
Luik	44.0	13.0	5.6	2.3	1.5	33.6	975
Luxemburg	48.2	10.5	4.8	5.0	.6	30.8	233
Namen	45.5	13.2	3.2	2.1	.9	35.1	370
België	46.4	12.7	6.4	2.6	1.1	30.8	8068

Personen van 15 jaar en ouder België

6.1.2.5. Redenen om te stoppen met tabaksgebruik

Er werden vragen toegevoegd over de redenen om te stoppen of pogen te stoppen met roken. Meerdere antwoorden waren mogelijk, wat verklaart dat het totale percentage hoger is dan 100.

In de groep "omwille van een ziekte" werden enkele personen toegevoegd die gestopt zijn omwille van een hospitalisatie, die eventueel niet gebonden was aan tabaksconsumptie. In de groep "Invloed van de omgeving" zijn diegenen opgenomen die gestopt zijn om een voorbeeld te stellen aan hun kinderen. In de categorie "Andere reden", vindt men de diverse volgende redenen: gewoon om te stoppen, tegen de afhankelijkheid, voor de uitdaging, voor de betere gezondheidsbeleving, geen zin meer in roken, roken is zonder belang, slechte smaak, slechte tabaksgeur ...

Redenen om te stoppen met tabaksgebruik (TA11)

Onder de 1.926 bevraagde personen die werkelijk gestopt zijn met roken, zijn de voornaamste ingeroepen redenen: de vrees voor de gevolgen voor de gezondheid (52% van de personen), de invloed van de omgeving (24%), omwille van een ziekte (19%).

Tabel 6.1.9 Redenen om te stoppen met roken onder diegenen die werkelijk gestopt zijn met roken, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Reden om te stoppen	N	%
Uit schrik voor gevolgen voor de gezondheid	947	51.5
Invloed omgeving	389	24.3
Omwille van een ziekte	396	18.9
Verbeteren van sportieve prestatie	202	12.4
Financiële redenen	191	11.3
Omwille van zwangerschap	128	8.0
Andere reden	277	12.2
Totaal van de antwoorden	2530	138.8

Er zijn geen verschillen tussen de gewesten wat betreft de redenen die het stoppen met tabaksgebruik heeft gemotiveerd.

Tabel 6.1.10 Percentage van de voornaamste redenen om te stoppen met roken bij diegenen die werkelijk zijn gestopt met roken, per gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Reden om te stoppen	Vlaanderen	Brussel	Wallonië
Uit schrik voor gevolgen voor de gezondheid	51.2	46.0	53.9
Invloed van de omgeving	24.7	20.4	24.6
Omwille van een ziekte	20.0	16.0	21.0
Verbeteren van de sportieve prestatie	13.2	11.2	11.2
Financiële redenen	10.6	11.3	12.8
Omwille van zwangerschap	8.1	6.2	8.4

Redenen om te pogen met roken te stoppen (TA08)

Bij diegenen die zonder succes hebben geprobeerd te stoppen met roken, waren de voornaamste ingeroepen redenen: de vrees voor de gevolgen voor de gezondheid (58% van de personen die hebben geprobeerd), de invloed van de omgeving (29%), financiële redenen (22%). Ziekte, als motivatie om te proberen te stoppen, alsook de verbetering van de sportieve prestatie, worden aangehaald door 19% van de respondenten.

Vergeleken met de redenen die werden ingeroepen door diegenen die werkelijk gestopt zijn met roken, worden de redenen "invloed van de omgeving" en "financiële redenen" vaker aangehaald door diegenen die er niet in geslaagd zijn te stoppen met roken, wat kan suggereren dat deze motivaties niet de beste zijn.

Tabel 6.1.11 Redenen om te pogen te stoppen met roken onder diegenen die zonder succes geprobeerd hebben te stoppen, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Reden om te stoppen	N	%
Uit schrik voor gevolgen voor de gezondheid	793	56.8
Invloed omgeving	404	29.3
Financiële redenen	317	21.7
Omwille van een ziekte	258	18.8
Verbeteren van sportieve prestatie	257	20.6
Omwille van zwangerschap	186	13.0
Andere reden	257	18.6
Totaal van de antwoorden	2472	179.3

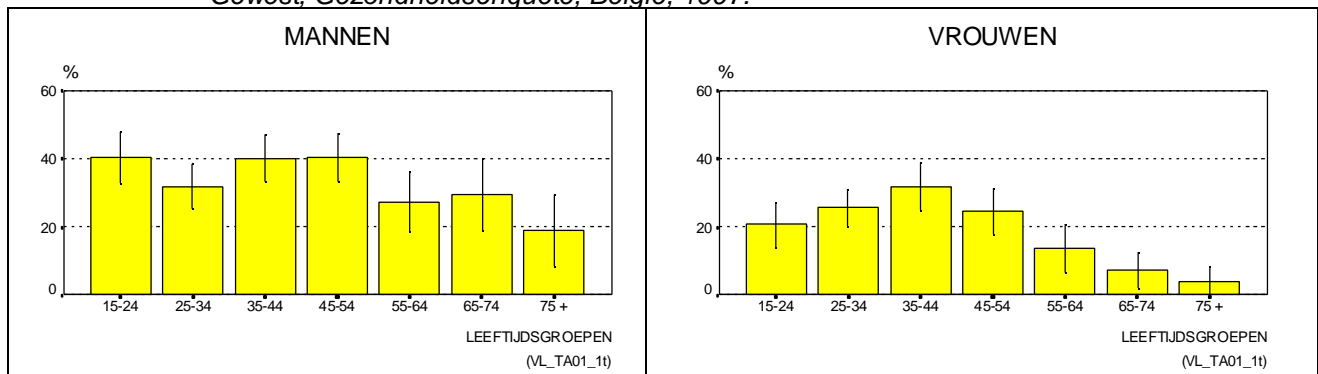
6.1.3. Vlaams Gewest

6.1.3.1. Profiel van tabaksgebruik (TA01_1)

In Vlaanderen zijn er momenteel 29% rokers, ofwel 24% dagelijkse rokers en 5% gelegheidsrokers. De mannen (36%) roken vaker dan de vrouwen (22%); dit verschil wordt bevestigd voor alle leeftijden

28% van de jongeren van 15 tot 19 jaar (34% bij de jongens en 22% bij de meisjes) is reeds roker: 20% is regelmatig roker (jongens: 23%, meisjes: 17%) en 8% is gelegheidsroker (jongens: 11%, meisjes: 5%). Het percentage rokers stijgt regelmatig tot de leeftijdsgroep 35-44 jaar (36%) om vervolgens te verminderen tot 10% bij de personen van 75 jaar en ouder.

Figuur 6.1.5 : Proportie van de mannen en de vrouwen die roken in functie van de leeftijd, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Verschillen in functie van individuele karakteristieken

De minst belangrijke proportie rokers bevindt zich onder de personen met een hoger onderwijsniveau (23%) en een equivalent inkomen van meer dan 60.000 BF (21%), vergeleken met de andere groepen (29% en meer). Na standaardisatie voor de leeftijd en het geslacht, blijven deze verschillen bestaan (Tabel 6.1.12). Anderzijds neemt de proportie gelegheidsrokers in het geheel van de rokers toe met het onderwijsniveau.

De personen die hun gezondheidstoestand als zeer slecht tot redelijk aanvoelen zijn talrijker om te roken dan de anderen. De Tabel 6.1.12 toont het verschil tussen de per leeftijd en per geslacht gestandaardiseerde percentages.

Tabel 6.1.12 Proportie van rokers, gestandaardiseerd per leeftijd en per geslacht, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

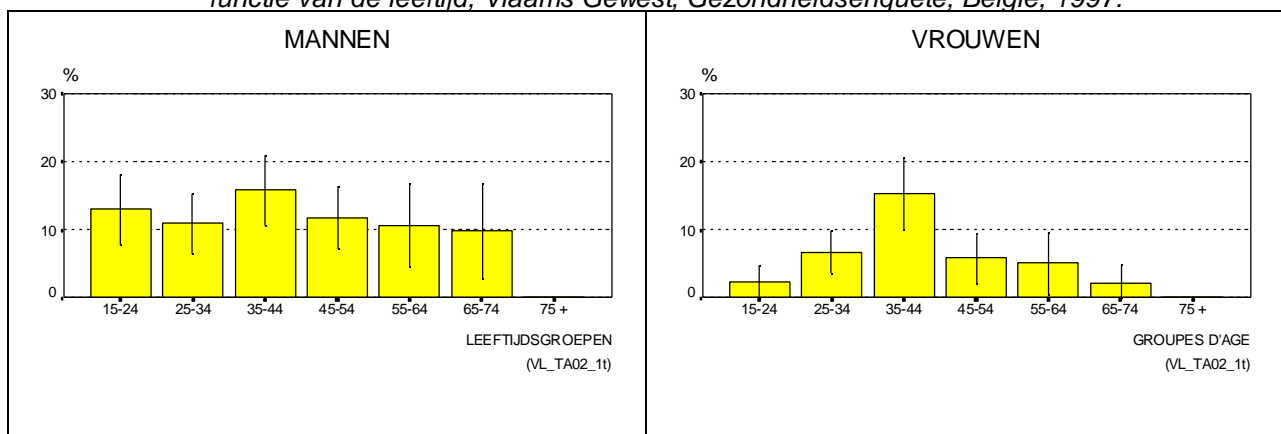
		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	34.2	(31.2-37.3)
	Vrouw	20.5	(18.0-23.0)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	31.0	(21.7-40.2)
	Lager	35.3	(28.3-42.4)
	Lager secundair	32.8	(27.9-37.7)
	Hoger secundair	29.6	(26.1-33.1)
	Hoger	20.5	(17.1-23.8)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	36.3	(25.3-47.3)
	20.000-30.000	32.7	(27.8-37.6)
	30.000-40.000	31.6	(27.6-35.7)
	40.000-60.000	26.5	(23.1-29.9)
	>60.000	19.1	(14.2-24.0)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	26.0	(23.9-28.2)
	Zeer slecht tot redelijk	34.0	(28.5-39.6)

6.1.3.2. Types van tabaksgebruik (TA02_1)

In Vlaanderen zijn er 9% zware rokers (20 sigaretten of meer per dag), 14% regelmatige matige rokers (minder dan 20 sigaretten), 1% regelmatige sigaren- of pijprokers, waaraan 5% gelegenheidsrokers wordt toegevoegd.

Men bemerkt meer zware rokers bij de mannen (12%) dan bij de vrouwen (7%). In de leeftijdsgroep 15-19 jaar is de proportie gelegenheidsrokers hoger (8%), maar er zijn reeds 5% zware rokers (8% van de jongens en 2% van de meisjes). Het percentage zware rokers stijgt regelmatig tot de leeftijdsgroep 35-44 jaar (16%): het is de leeftijdscategorie die de belangrijkste proportie zware rokers heeft.

Figuur 6.1.6 : Proportie van de mannen en de vrouwen die 20 sigaretten of meer per dag roken, in functie van de leeftijd, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Verschillen in functie van individuele karakteristieken

De proportie van zware rokers onder de gediplomeerden van het hoger onderwijs, alsook onder de hogere equivalente inkomens (meer dan 60.000 BF), is het laagst (5% en 6%). Na standaardisatie voor de leeftijd en het geslacht, ziet men een tendens (minstens van eenvoudig naar dubbel) tussen het percentage zware rokers en het onderwijsniveau of het equivalent inkomen van het huishouden. Er zijn meer zware rokers onder de personen die zich slecht of redelijk gezond voelen (12%) tegenover 8% onder de personen die zich goed of zeer goed gezond voelen (Tabel 6.1.13).

Tabel 6.1.13 Proportie van zware rokers, gestandaardiseerd per leeftijd en per geslacht, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	11.3	(9.3-13.3)
	Vrouw	6.3	(4.8- 7.7)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	13.3	(8.3-18.3)
	Lager	17.5	(11.7-23.3)
	Lager secundair	12.6	(9.1-16.1)
	Hoger secundair	8.8	(6.6-10.9)
	Hoger	4.3	(2.7- 6.0)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	12.0	(4.1-19.8)
	20.000-30.000	13.1	(9.4-16.8)
	30.000-40.000	9.2	(6.6-11.7)
	40.000-60.000	8.1	(5.8-10.4)
	>60.000	6.7	(3.6- 9.8)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	7.6	(6.3- 8.9)
	Zeer slecht tot redelijk	12.8	(8.8-16.9)

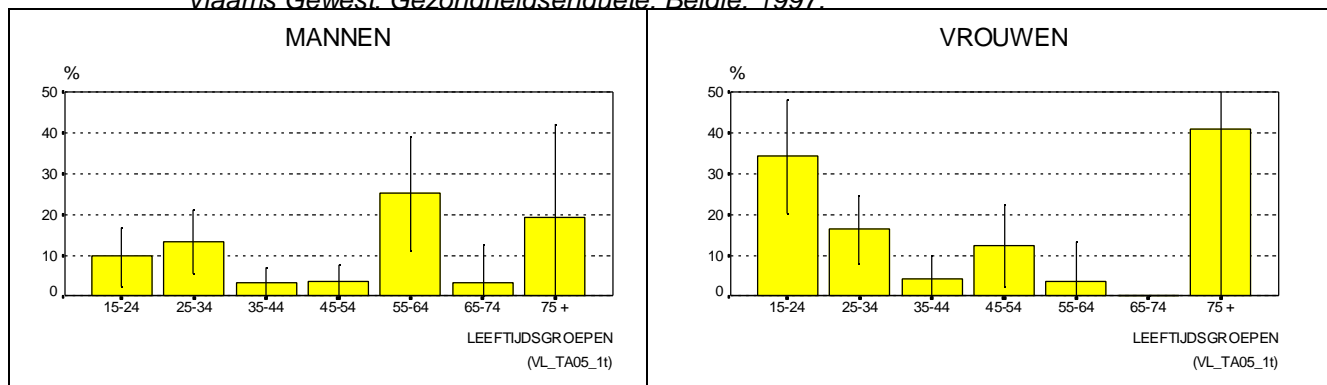
6.1.3.3. Evolutie van het tabaksgebruik onder de rokers tijdens de 2 laatste jaren (TA05_1, TA05_2)

Deze indicatoren stellen belang in de veranderingen van het tabaksgebruik in de loop van de 2 laatste jaren door de rokers, inbegrepen diegenen die momenteel niet meer roken, en net gestopt zijn in de loop van deze 2 laatste jaren. In feite is aan alle niet-rokers gevraagd geweest, indien zij vroeger hebben gerookt, dagelijks of bij gelegenheid en indien ze minder of meer dan 2 jaar geleden gestopt zijn met roken. De personen die begonnen zijn met roken tijdens deze periode, werden ook in aanmerking genomen: zij werden bij de rokers die hun gebruik hebben verhoogd gevoegd. Deze indicatoren geven zo een mooi beeld van het gedrag van alle personen die ooit roker zijn geweest in de loop van de 2 laatste jaren.

Wij hebben onze aandacht gericht op de groep rokers die in de loop van de twee laatste jaren gestopt zijn met roken (door het W.G.O. voorgestelde indicator). Tabellen die de evolutie van het gebruik van dagelijkse en gelegenhedrokers in detail weergeven, bevinden zich op het einde van de module. De proporties zijn berekend in vergelijking met het geheel van de bevolking, behalve wanneer anders vermeld.

In Vlaanderen is, in de loop van de 2 laatste jaren, 5% van de bevolking gestopt met roken, wat 12% vertegenwoordigt van diegenen die 2 jaar geleden rookten; 28% van deze rokers heeft zijn gebruik verminderd, 42% rookt dezelfde hoeveelheid en 18% heeft zijn tabaksgebruik verhoogd.

Figuur 6.1.7 : Proportie van de rokende mannen en vrouwen die gestopt zijn met roken onder de personen die in de loop van de 2 laatste jaren hebben gerookt, in functie van de leeftijd, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

De jongeren van 15 tot 24 jaar zijn de groep waarin het rookgedrag het minst stabiel is (11%). Enerzijds ziet men er de grootste proportie personen die hun tabaksgebruik hebben verhoogd (inclusief de nieuwe rokers) wat 14% is; anderzijds is het ook in deze groep dat de hoogste proportie personen wordt waargenomen die gestopt zijn met roken (8%), maar het gaat hier voor meer dan 2/3 om ex-gelegenheidsrokers. Ongeveer de helft van de rokers van 55 jaar en ouder roken minder of zijn gestopt: het merendeel was regelmatig roker.

Verschillen in functie van individuele karakteristieken

Het onderwijsniveau en het inkomen zijn niet determinant in de wijziging van de rookgewoonten.

Tabel 6.1.14 : Proportie van de rokers die zijn gestopt met roken onder de personen die hebben gerookt in de loop van de 2 laatste jaren, gestandaardiseerd per leeftijd en per geslacht, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	10.3	(6.9-13.7)
	Vrouw	14.7	(9.3-20.1)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	10.2	(.4-20.0)
	Lager	10.8	(5.2-16.3)
	Lager secundair	8.2	(3.4-13.0)
	Hoger secundair	9.4	(5.6-13.2)
	Hoger	15.7	(10.6-20.8)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	4.9	(2.8- 7.0)
	20.000-30.000	10.9	(5.6-16.2)
	30.000-40.000	8.9	(4.4-13.3)
	40.000-60.000	11.4	(7.6-15.3)
	>60.000	19.2	(13.5-24.8)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	11.7	(8.8-14.6)
	Zeer slecht tot redelijk	8.5	(3.4-13.5)

Er is geen belangrijke relatie tussen de gezondheidsbeleving van de persoon en de wijziging van zijn rookgewoonten. Een belangrijkere proportie van rokers die zich slecht tot redelijk gezond voelen rookt minder, 37% voor 26% van de rokers die zich goed tot zeer goed gezond voelen: omgekeerd, 12% van diegenen die zich goed tot zeer goed gezond voelen is gestopt met roken tegenover 8% van diegenen die zich slecht tot redelijk gezond voelen. Dit verschil is echter niet significant (Tabel 6.1.14).

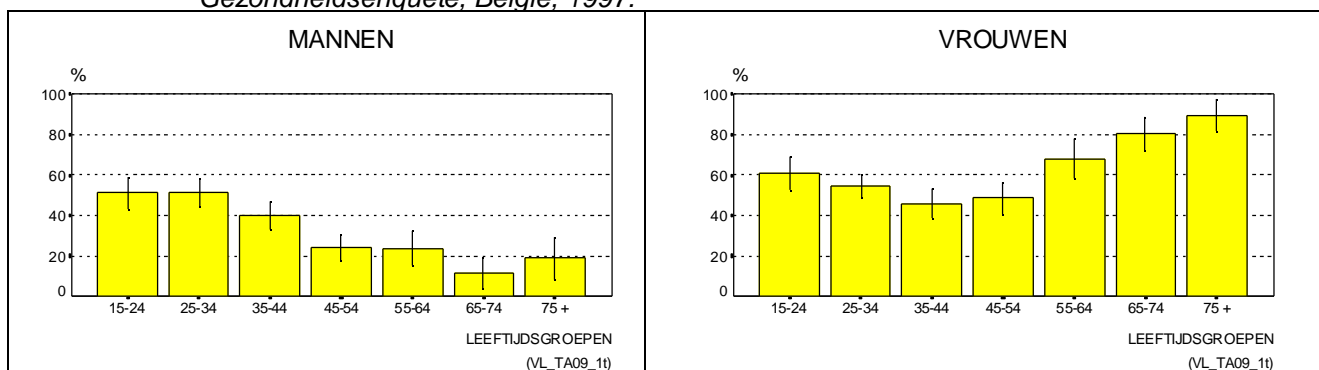
6.1.3.4. Categorieën van niet-rokers (TA09_1)

In vergelijking met het geheel van de Vlaamse bevolking heeft 47% nooit gerookt: 58% van de vrouwen en 36% van de mannen.

Het percentage personen die nooit hebben gerookt heeft een verschillende distributie volgens het geslacht. Bij de mannen vermindert de proportie met de leeftijd. Onder de jongeren van 15-24 jaar heeft 56% in feite nooit gerookt (vergelijkbaar tussen de 15-19 en de 20-24-jarigen). Men ziet een significant grotere proportie vrouwen die nooit hebben gerookt onder de vrouwen van 55 jaar en ouder (Figuur 6.1.8).

Onder de niet-rokers in Vlaanderen heeft 67% nooit gerookt, 19% is ex dagelijks roker die sinds meer dan 2 jaar gestopt is, 9% is ex-gelegenhedsmaker die sinds meer dan 2 jaar gestopt is, 4% is ex dagelijks roker die sinds minder dan 2 jaar gestopt is en 2% is ex-gelegenhedsmaker die sinds minder dan 2 jaar gestopt is.

Figuur 6.1.8 : Proportie van de mannen en de vrouwen die nooit hebben gerookt, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Onder de niet-rokers ziet men meer personen die nooit hebben gerookt bij de vrouwen (75%) dan bij de mannen (57%). Er zijn duidelijk meer ex dagelijkse rokers die sinds meer dan 2 jaar zijn gestopt bij de mannen (28%) dan bij de vrouwen (11%).

Tabel 6.1.15 Proportie van personen die nooit hebben gerookt, gestandaardiseerd per leeftijd en per geslacht, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	34.2	(31.4-37.1)
	Vrouw	60.6	(57.6-63.6)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	46.9	(33.2-60.5)
	Lager	41.3	(33.6-48.9)
	Lager secundair	46.1	(41.2-51.0)
	Hoger secundair	44.9	(41.4-48.5)
	Hoger	53.2	(48.6-57.7)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	40.5	(30.0-51.0)
	20.000-30.000	40.3	(35.6-45.0)
	30.000-40.000	44.9	(40.8-49.0)
	40.000-60.000	49.9	(46.2-53.7)
	>60.000	51.7	(45.5-57.8)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	48.8	(46.4-51.2)
	Zeer slecht tot redelijk	39.0	(33.5-44.5)

Verschillen in functie van individuele karakteristieken

Onder de niet-rokers die nooit hebben gerookt ziet men geen verschil, noch in functie van het onderwijs, noch in functie van het equivalent inkomen. Onder de personen die een goede of zeer goede gezondheid aangeven, zijn er meer personen die nooit hebben gerookt (49%) dan bij de personen die een slechte of redelijke gezondheid aangeven (42%). Dit verschil wordt bevestigd na standaardisatie per leeftijd en per geslacht (Tabel 6.1.15).

6.1.3.5. Redenen om te stoppen met tabaksgebruik

Er werden vragen toegevoegd over de redenen om te stoppen of pogen te stoppen met roken. Meerdere antwoorden waren mogelijk, wat verklaart dat het totale percentage hoger is dan 100.

In de groep “omwille van een ziekte” werden enkele personen toegevoegd die gestopt zijn omwille van een hospitalisatie, die eventueel niet gebonden was aan tabaksconsumptie. In de groep “Invloed van de omgeving” zijn diegenen opgenomen die gestopt zijn om een voorbeeld te stellen aan hun kinderen. In de categorie “Andere reden”, vindt men de diverse volgende redenen: gewoon om te stoppen, tegen de afhankelijkheid, voor de uitdaging, voor de betere gezondheidsbeleving, geen zin meer in roken, roken is zonder belang, slechte smaak, slechte tabaksgeur ...

Redenen om te stoppen met tabaksgebruik (TA11)

Onder de personen die werkelijk zijn gestopt met roken, zijn de voornaamste ingeroepen redenen: de vrees voor de gevolgen voor de gezondheid (51% van de personen), de invloed van de omgeving (25%), omwille van een ziekte (20%), om een sportieve prestatie te verbeteren (13%), omwille van financiële redenen (11%), en in het kader van een zwangerschap (8%).

Redenen om te pogen met roken te stoppen (TA08)

Bij diegenen die zonder succes hebben geprobeerd te stoppen met roken, zijn de voornaamste ingeroepen redenen: de vrees voor de gevolgen voor de gezondheid (58% van de personen die geprobeerd hebben), de invloed van de omgeving (29%), een sportieve prestatie verbeteren (20%), financiële redenen (19%). Ziekte, als motivatie om te proberen te stoppen, alsook de verbetering van de sportieve prestatie, worden aangehaald door 20% van de respondenten.

Vergelijkbaar met de ingeroepen redenen van diegenen die werkelijk zijn gestopt met roken, worden de redenen “invloed van de omgeving” en “financiële redenen” het vaakst aangehaald door diegenen die er niet in geslaagd zijn te stoppen met roken, wat zou kunnen suggereren dat deze motivaties niet de beste zijn.

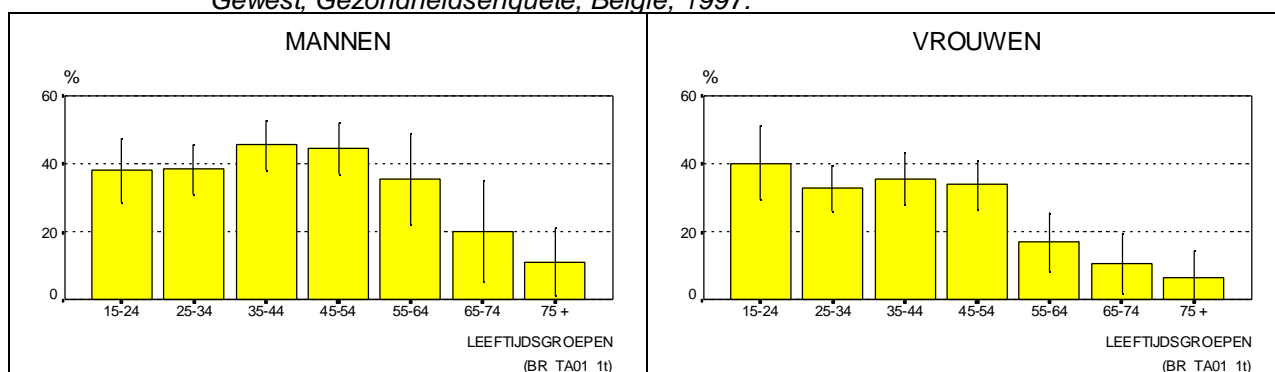
6.1.4. Brussels Gewest

6.1.4.1. Profiel van tabaksgebruik (TA01_1)

In het Brussels Gewest zijn er momenteel 33% rokers, waarvan 27% dagelijkse rokers en 6% gelegheidsrokers. De mannen roken er vaker (38%) dan de vrouwen (29%): dit verschil wordt bevestigd voor alle leeftijden, behalve bij de jongeren van jonger dan 25 jaar.

Een derde van de jonge Brusselaars van 15 tot 19 jaar (34% bij de jongens en 32% bij de meisjes) is reeds roker: 27% is regelmatig roker (jongens: 24%, meisjes: 30%) en 6% is gelegheidsroker (jongens: 10%, meisjes: 2%). Het percentage van rokers stijgt regelmatig tot de leeftijdsgroep 35-44 jaar (41%) om vervolgens te verminderen tot 8% bij de personen van 75 jaar en ouder.

Figuur 6.1.9 : Proportie van de mannen en de vrouwen die roken in functie van de leeftijd, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Verschillen in functie van individuele karakteristieken

Na standaardisatie voor de leeftijd en het geslacht, bemerkt men een negatieve tendens tussen het socio-economisch niveau en de proportie van rokers, maar die is niet significant.

De personen die hun gezondheidstoestand als zeer slecht tot redelijk aanvoelen zijn talrijker dan de anderen. De Tabel 6.1.16 toont het verschil tussen de per leeftijd en per geslacht gestandaardiseerde percentages.

Tabel 6.1.16 Proportie van rokers, gestandaardiseerd per leeftijd en per geslacht, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

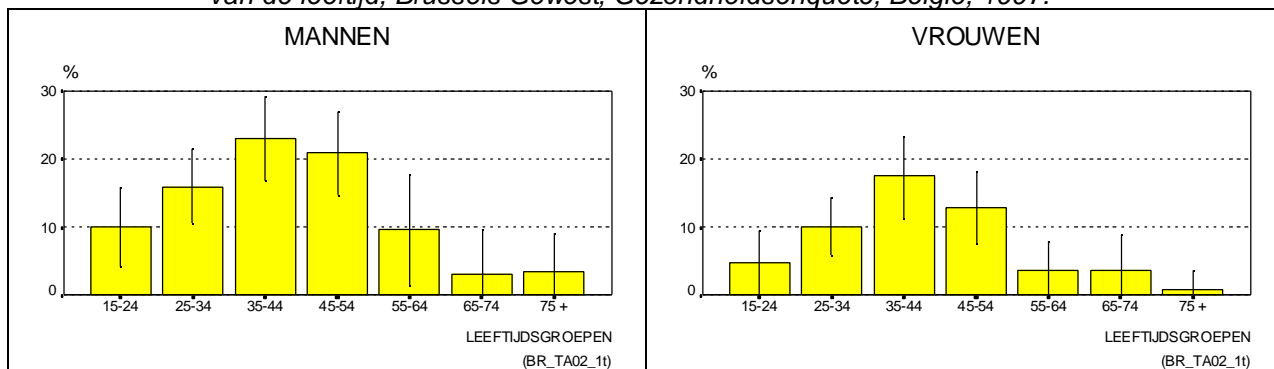
		PROPORTIE (%)	95% B. I.
GESLACHT	Man	36.1	(32.4-39.7)
	Vrouw	28.1	(24.9-31.3)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	21.1	(14.3-27.9)
	Lager	35.2	(28.7-41.6)
	Lager secundair	41.6	(35.5-47.7)
	Hoger secundair	38.2	(33.6-42.9)
	Hoger	27.0	(23.4-30.6)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	29.1	(22.5-35.8)
	20.000-30.000	36.4	(31.2-41.5)
	30.000-40.000	32.4	(27.5-37.4)
	40.000-60.000	32.1	(27.7-36.5)
	>60.000	29.6	(24.2-34.9)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	30.0	(27.2-32.8)
	Zeer slecht tot redelijk	39.5	(34.3-44.7)

6.1.4.2. Types van tabaksgebruik (TA02_1)

In het Brusselse Gewest zijn er 12% zware rokers (20 sigaretten of meer per dag), 14% regelmatige matige rokers (minder dan 20 sigaretten), 1% regelmatige pijp -of sigarenrokers, waaraan 6% gelegenheidsrokers wordt toegevoegd.

Men ziet meer zware rokers bij de mannen (15%) dan bij de vrouwen (9%). Deze waarneming wordt bevestigd voor alle leeftijden. In de leeftijdsgroep 15-19 jaar zijn er reeds 6% zware rokers (12% van de jongens en minder dan 0,5% van de meisjes). Het percentage van zware rokers stijgt regelmatig tot de leeftijdsgroep 35-44 jaar (20%): het is de leeftijdscategorie die de belangrijkste proportie zware rokers heeft.

Figuur 6.1.10 : Proportie van mannen en vrouwen die 20 sigaretten of meer per dag roken, in functie van de leeftijd, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Verschillen in functie van individuele karakteristieken

De proportie zware rokers onder de gediplomeerden van het hoger onderwijs, alsook onder de hogere equivalente inkomens (meer dan 60.000 BF), is het laagst (respectievelijk 8 en 9%). Na standaardisatie voor de leeftijd en het geslacht, ziet men een tendens tussen het percentage zware rokers en het onderwijsniveau of het equivalent inkomen van het huishouden (Tabel 6.1.17. Er zijn meer zware rokers onder de personen die zich slecht tot redelijk gezond voelen (15%) tegenover 11% onder de personen die zich goed tot zeer goed gezond voelen

Tabel 6.1.17 Proportie van zware rokers, gestandaardiseerd per leeftijd en per geslacht, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	13.9	(11.4-16.3)
	Vrouw	8.8	(6.8-10.7)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	10.9	(5.5-16.3)
	Lager	13.4	(8.6-18.1)
	Lager secundair	22.2	(17.0-27.3)
	Hoger secundair	15.8	(12.5-19.2)
	Hoger	6.5	(4.6- 8.4)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	12.2	(7.8-16.6)
	20.000-30.000	14.1	(10.4-17.9)
	30.000-40.000	13.0	(9.3-16.6)
	40.000-60.000	11.1	(8.4-13.9)
	>60.000	8.6	(5.4-11.9)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	9.8	(8.2-11.5)
	Zeer slecht tot redelijk	16.9	(13.1-20.8)

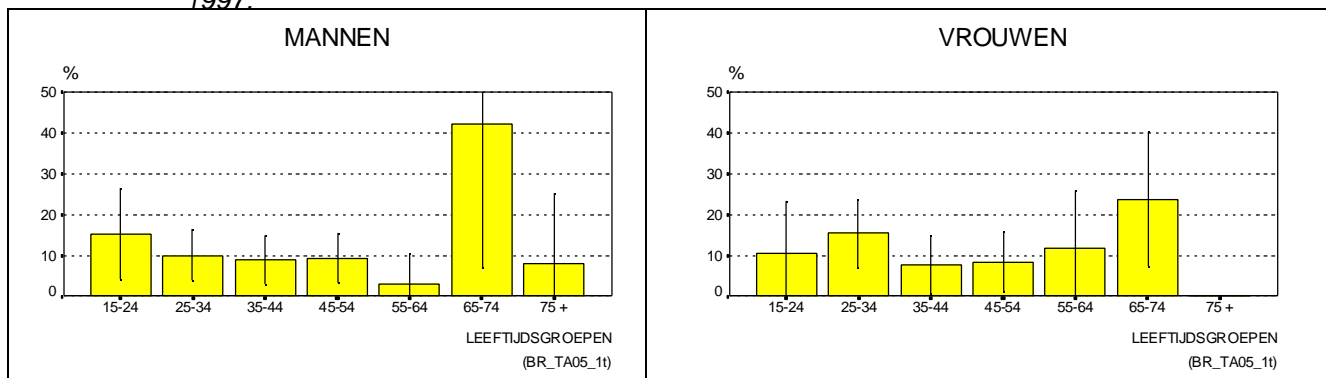
6.1.4.3. Evolutie van het tabaksgebruik onder de rokers tijdens de 2 laatste jaren (TA05_1, TA05_2)

Deze indicatoren weerspiegelen de veranderingen van het tabaksgebruik in de loop van de 2 laatste jaren door de rokers, inbegrepen diegenen die momenteel niet meer roken, en net gestopt zijn in de loop van deze 2 laatste jaren. In feite is aan alle niet-rokers gevraagd geweest, indien zij vroeger hebben gerookt, dagelijks of bij gelegenheid en indien ze minder of meer dan 2 jaar geleden gestopt zijn met roken. De personen die begonnen zijn met roken tijdens deze periode, werden ook in aanmerking genomen: zij werden bij de rokers die hun gebruik hebben verhoogd gevoegd. Deze indicatoren geven zo een mooi beeld van het gedrag van alle personen die ooit roker zijn geweest in de loop van de 2 laatste jaren.

Wij hebben onze aandacht gericht op de groep rokers die in de loop van de twee laatste jaren gestopt zijn met roken (door het W.G.O. voorgestelde indicator). Tabellen die de evolutie van het gebruik van dagelijkse en gelegenhedsmokers in detail weergeven, bevinden zich op het einde van de module. De proporties zijn berekend in vergelijking met het geheel van de bevolking, behalve wanneer anders vermeld.

In het Brussels Gewest is, in de loop van de 2 laatste jaren, 5% van de bevolking gestopt met roken wat 12% vertegenwoordigt van diegenen die 2 jaar geleden rookten; 31% van deze rokers heeft zijn gebruik vermindert, 38% rookt dezelfde hoeveelheid en 20% heeft zijn tabaksgebruik verhoogd.

Figuur 6.1.11 : Proportie van de rokende mannen en vrouwen die gestopt zijn met roken in de loop van de 2 laatste jaren, in functie van de leeftijd, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

De jonge Brusselaars van 15 tot 24 jaar zijn de groep in dewelke het rookgedrag het minst stabiel is (11%): met ziet er de grootste proportie van personen die hun gebruik hebben verhoogd (inclusief de nieuwe rokers) wat 15% is. Ongeveer de helft van de rokers van 55 jaar en ouder rookt minder of is gestopt: de meerderheid was regelmatig roker.

Verschillen in functie van individuele karakteristieken

Noch het onderwijsniveau, noch het inkomen, noch de gezondheidsbeleving zijn determinant in de wijziging van de rookgewoonten.

Tabel 6.1.18 : Proportie van rokers die gestopt zijn met roken onder de personen die gerookt hebben in de loop van de 2 laatste jaren, gestandaardiseerd per leeftijd en per geslacht, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

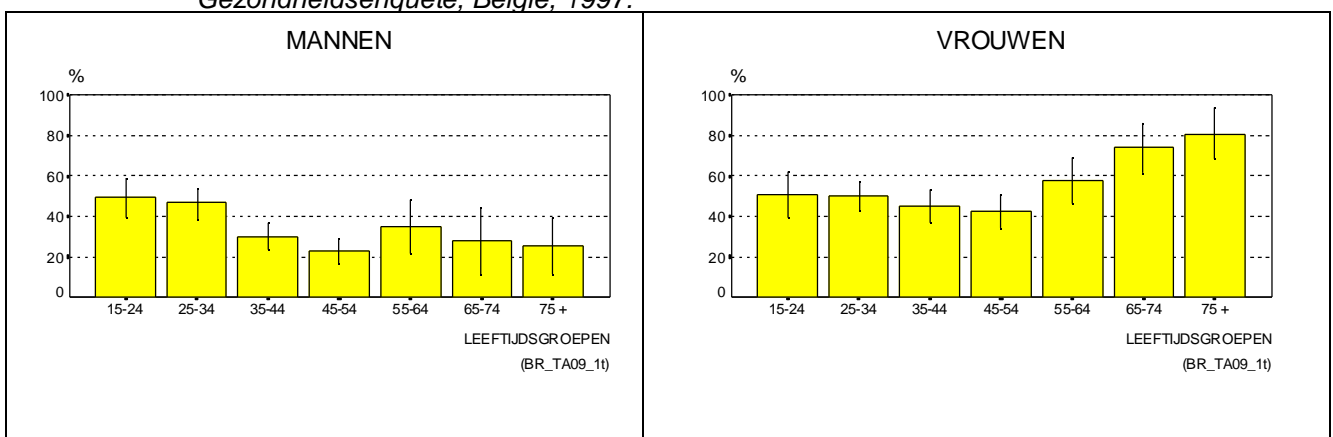
		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	13.3	(8.1-18.4)
	Vrouw	11.5	(7.5-15.5)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	9.5	(.0-19.2)
	Lager	9.9	(3.9-16.0)
	Lager secundair	13.1	(7.7-18.6)
	Hoger secundair	8.7	(4.7-12.8)
	Hoger	15.5	(10.3-20.7)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	6.8	(2.3-11.4)
	20.000-30.000	16.7	(10.6-22.8)
	30.000-40.000	10.9	(5.6-16.3)
	40.000-60.000	8.8	(4.9-12.7)
	>60.000	12.5	(6.0-18.9)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	12.1	(8.3-16.0)
	Zeer slecht tot redelijk	12.1	(5.8-18.5)

6.1.4.4. Categorieën van niet-rokers (TA09_1)

In vergelijking met het geheel van de Brusselse bevolking heeft 45% nooit gerookt: 54% van de vrouwen en 36% van de mannen. Het percentage personen die nooit hebben gerookt heeft een verschillende distributie volgens het geslacht. Bij de mannen vermindert de proportie met de leeftijd. Onder de jongeren van 15-24 jaar heeft 50% in feite nooit gerookt (vergelijkbaar tussen de 15-19 en de 20-24-jarigen). Men ziet een significant grotere proportie van vrouwen die nooit hebben gerookt onder de vrouwen van 35 jaar en ouder (Figuur 6.1.12).

Onder de Brusselse niet-rokers (vertegenwoordigd in deze enquête door 1.582 individuen van 15 jaar en ouder), heeft 69% nooit gerookt, is 15% ex dagelijks roker die sinds minder dan 2 jaar gestopt is, 10% is ex-gelegenhedsmaker die sinds minder dan 2 jaar gestopt is.

Figuur 6.1.12 : Proportie van mannen en vrouwen die nooit hebben gerookt, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

Onder de niet-rokers ziet men meer personen die nooit hebben gerookt bij de vrouwen (77%) dan bij de mannen (58%). Er zijn duidelijk meer ex dagelijkse rokers die sinds meer dan 2 jaar gestopt zijn bij de mannen (22%) dan bij de vrouwen (8%).

Tabel 6.1.19 Proportie van personen die nooit hebben gerookt, gestandaardiseerd per leeftijd en per geslacht, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997.

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	34.8	(31.0-38.6)
	Vrouw	54.3	(50.6-58.0)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	64.2	(55.9-72.4)
	Lager	44.9	(38.3-51.4)
	Lager secundair	36.4	(30.5-42.4)
	Hoger secundair	39.8	(35.0-44.6)
	Hoger	44.5	(40.3-48.6)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	53.7	(46.4-61.0)
	20.000-30.000	41.0	(35.6-46.5)
	30.000-40.000	43.6	(38.4-48.9)
	40.000-60.000	39.6	(34.7-44.4)
	>60.000	47.5	(41.8-53.3)
GEZONDHEIDSBELEVING	Goed tot zeer goed	44.8	(41.6-48.0)
	Zeer slecht tot redelijk	37.9	(32.7-43.2)

Verschillen in functie van individuele karakteristieken

Onder de niet-rokers die nooit hebben gerookt ziet men geen verschil noch in functie van het onderwijs, noch in functie van het equivalent inkomen. Onder de personen die een goede tot zeer goede gezondheid aangeven, zijn er meer personen die nooit hebben gerookt (48%) dan bij de personen die een slechte tot redelijke gezondheid aangeven (42%). Dit verschil is niet significant na standaardisatie per leeftijd en per geslacht

6.1.4.5. Redenen om te stoppen met tabaksgebruik

Er werden vragen toegevoegd over de redenen om te stoppen of pogen te stoppen met roken. Meerdere antwoorden waren mogelijk, wat verklaart dat het totale percentage hoger is dan 100.

In de groep "omwille van een ziekte" werden enkele personen toegevoegd die gestopt zijn omwille van een hospitalisatie, die eventueel niet gebonden was aan tabaksconsumptie. In de groep "Invloed van de omgeving" zijn diegenen opgenomen die gestopt zijn om een voorbeeld te stellen aan hun kinderen. In de categorie "Andere reden", vindt men de diverse volgende redenen: gewoon om te stoppen, tegen de afhankelijkheid, voor de uitdaging, voor een betere gezondheidsbeleving, geen zin meer in roken, roken is zonder belang, slechte smaak, slechte tabaksgeur ...

Redenen om te stoppen met tabaksgebruik (TA11)

Onder de Brusselaars die werkelijk zijn gestopt met roken, zijn de voornaamste ingeroepen redenen: de vrees voor de gevolgen voor de gezondheid (46% van de personen), omwille van een ziekte (16%), de invloed van de omgeving (20%), om hun sportieve prestaties te verbeteren en omwille van financiële redenen (11%), zwangerschap (6%).

Redenen om te pogen met roken te stoppen (TA08)

Bij diegenen die zonder succes hebben geprobeerd te stoppen met roken, zijn de voornaamste ingeroepen redenen: de vrees voor de gevolgen voor de gezondheid (60% van de personen die geprobeerd hebben), de invloed van de omgeving (32%) en de financiële redenen (28%). Ziekte, als motivatie om te proberen te stoppen, alsook de verbetering van de sportieve prestatie, worden aangehaald door 19% van de respondenten.

Vergelijkbaar met de ingeroepen redenen door diegenen die werkelijk zijn gestopt met roken, worden de redenen "invloed van de omgeving" en "financiële redenen" het vaakst aangehaald door diegenen die er niet in geslaagd zijn te stoppen met roken, wat zou kunnen suggereren dat deze motivaties niet de beste zijn.

6.1.5. Bibliografie

1. Overpeck M.D. - A comparison of the childhood health status of normal birth weight and low birth weight infants. Public Health Reports 1989; 104: 58-70.
2. Peto R., Lopez A.D., Boreham J., Thun M., Health J. - Mortality from tobacco in developed countries : indirect estimation from national vital statistics. The Lancet 1992; 339: 1268-1278.
3. de Bruin, A., Picavet, H., Nossikov, A. Health interview surveys. Towards international harmonization of methods. Copenhagen. WHO-Europe, CBS-Netherlands, 1996; 1-161.